

Jernbanerne ere et Activ, ja endog et værdifuldt Activ, der maa tages i Betragtning ved Opgjørelsen af samtlige vore Statsactiver og Statspassiver, saa maa jeg dog fastholde, at de paa ingen Maade efter Ordets naturlige og sædvanlige Betydning kunne kaldes fuldvægtige Activer, naar de stilles ligeoverfor de Obligationer, som ere blevne solgte for derved at tilveiebringe Pengene til Jernbanernes Bygning. I saa Fald maatte nemlig den fulde Vægt vise sig i at skabe en Indtægt, der fuldstændigt svarede til Indtægten af de Obligationer, hvis Salg havde skaffet Pengene til Jernbanernes Bygning tilveie. Dette troer jeg er den nærmeste Betydning af Ordet „fuldvægtig“. Dette dog kun som en sprogligt Forbehold. Hvad jeg særligt ønsker paany at fremhæve, det er den Ansæelse, som jeg oftere i det Hele har gjort gjældende med Hensyn til disse Sager. Naar jeg flere Gange har fremhævet, at den finantfelle Politikk, som i de senere Aar er bleven fulgt med Hensyn til vort Jernbanesystem, maatte fremkalde Betænkelse, da har det — jeg taler her for mit eget Bedkommende, thi Enhver kan jo kun tale for sig — ikke saameget været med Hensyn til Størrelsen af selve den regelmæssig tilbagevendende aarlige Udgift, der kortelig kan betegnes som den faste Rente af den i Jernbaneforetagendet nedlagte Capital, men det har været den Maade, hvorpaa de Capitaller skaffedes tilveie, hvis Forrentning jo udgjør den egentlige regelmæssig tilbagevendende Byrde, og som i Budgettet for en stor Deel gjemmer sig under Statsgjældsrenten. Denne Betragtning er en gammel Betragtning hos mig, som jeg kan documentere ved at henvise til Uttringer, som jeg i saa Henseende har fremført for over 10 Aar siden. Sagen har nemlig for mig altid været den, at, hvad det gjaldt om, var, paa samme Tid som man fremmede Jernbaneforetagenderne, at sørge for, at man ikke derved beredede Statens almindelige finantfelle Tilstand nogen trykkelige Vanskeligheder. Naar vi see hen til vort Communicationsbudget, som det var for et Decennium siden, saa vil man finde, at det alle-

rede dengang var meget stort. Vi ville finde let tilgængelige Oplysninger derom i de Oversigter, som foreligge i det statistiske Bureaus af mig før nævnte forskjellige Hefter, nemlig ny Række, 18de Bind, og tredje Række, 8de Bind. Jeg kan saaledes f. Ex. tage Finantsaaret 1855—56. Udgiften til Veivæsenet var da over 850,000 Rd. for Kongerigets Bedkommende alene. I Finantsaaret 1856—57 var Udgiften dertil 1,168,000 Rd., i det følgende Aar var den 974,000 Rd. og i det næste Finantsaar, 1858—59, 894,000 Rd. Derpaa gik den Noget ned. Fra de nævnte høie Summer, som jo tilveie gaar op over en Million eller i alt Fald nærme sig dertil, maae vi naturligvis drage Veifkatten, men der bliver dog alligevel meget store Summer tilbage, og det var med de fra disse Summers store Beløb hentede Argumenter, at jeg i sin Tid, da jeg tillod mig at foreslaae det første jydsk Jernbaneforetagende, som Mange dengang fandt var for stort, væsentlig lagte at afvæbne den finantfelle Modstand, idet jeg fremhævede, at det laa i den hele Udvikling, at der vilde komme en Lettelse paa vort Veibudget, og at det, altsom Veienes Fuldførelse medførte en Lettelse, var i sin Orden, at de dertil medgaaede aarlige store Summer kunde finde deres Anvendelse paa anden Maade paa Communicationsbudgettet, nemlig til Jernbanernes Gjennemførelse. En væsentlig Side af Sagen for mig var den Omstændighed, at saaledes som det daværende Jernbanelovforslag var affattet, var der ikke Spørgsmaal om en Capitaludgift af Millioner, men kun Spørgsmaal om en Renteudgift. Dernæst komme vi i vort Jernbanefinantshistorie til Loven af 1861. Da Forslaget til den forelaa, var jeg ikke Medlem af Rigsdagen og kom følgerigt ikke til at stemme over det. Jeg staaer altsaa ganske frit ligeoverfor den nævnte Lov, men jeg tager ikke i Betænkning at sige, at, hvis jeg havde været i Rigsdagen dengang, vilde jeg have stemt for den. Jeg vilde have gjort det med væsentligt Hensyn til, at der i Loven af 1861 var forudsat en saadan Ordning af Betalingsforholdene, at Regjeringen, naar det var den